

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS, manè diſcutienda in Scholis Medicorum, die Jovis decimâ-ſextâ menſis Januarii, anno Domini M. DCC. LXXII.

M. AMBROSIO HOSTY, Doctore Medico, Præſide.

An herpeti licèt non venereæ ſublimatum corroſivum?

I.

ORBOS internos ſecùm præſens afferre periculum, nec niſi prudenti medicinæ auxilio avertendum ultrò fatentur omnes: externos verò, cutaneos verbi gratia, vitæ non inſidiari contendunt. Sic herpes, ſivè tacitè irrepens cutem vix maculis diſtinguere incipiat, ſivè viribus auctis eam fœdè depaſcat minorem excitat ſollicitudinem. Sed eheu! plures cineri doloſo incedunt, & malecautam ſecuritatem morte luunt improviſâ. Alii empiricorum, agyrtarum, muliercularum oracula poſcunt: manat fons uberrimus remediorum quæ ruborem ingratum fugare, irrequietam ſedare pruriginem,

morbi furorem frænare veluti per incantamentum prædicantur : illis consumptis remediis, multâ exhaustâ pecuniâ nedùm affulgeat curationis spes, res in pejus ruunt. Tunc genuinam medicinæ opem efflagitant : nec raro illa monstrum debellare frustrà tentat; arma imbellia depromit, telaque sine ictu vibrat, saponacea, amara, tonica, ex antimonio præparata remedia. Medicinam ipsam hoc adversùs mali genus mancam & imbecillem ne tamen dicas : mercurii administratio ut herpetem sæpissimè superavit veneream, sic herpetem non veneream feliciter profligabit; si prudens sit illa administratio & mercurii eligatur præparatio quæ magis ad sal neutrum accedat, quæ omnibus in menstruis solvi possit : sublimatum puta corrosivum; jam frui dabitur specifico Illud suâ activitate obices superabit omnes, fibras stimulabit, stagnantes solvet humores, illis conciliabit fluiditatem, minimos permeabit viscerum canaliculos, cutis meandros; sic diaphoresi, vel aliâ excretione virus omne propellet.

I I.

CUTIS partium omnium tutamen & propugnaculum, vasibus constat innumerabilibus quorum interstitiis insident glandulæ miliares, sebaceæ quæ inungentem fundunt humorem : illius humoris aut folliculorum vitium lepræ, scabiei, herpetis causa & origo. De herpete tantùm hic agere nobis animus est. Herpes papularum congeries seu efflorescentia tumoribus distinguitur exiguis, aggregatis, pruriginosis, in squammas furfuraceas, aliquandò crustaceas abeuntibus. Alia farinacea dicitur aut furfuracea, alia crustacea, miliaris alia, alia depascens. Furfuracea papulas habet rubras parùm prominentes, pruriginosas; crustacea ceu serpigo congestas, nùnc valdè pruriginosas, nùnc acutè pungentes, areâ circumscriptâ, sæpiùs relictâ priori sede, in vicinam serpentes partem, exquibus frictione stillat aquosus & acris humor. Miliaris, hydatidibus seu vesiculis granum milii æquantibus, prurigine, circumfusâ inflammatione, febriculâ, stipatis constat. quæ apice papularum rupto, apparent subrotundæ, flavescentes. Depascens papulis non distinguitur, immani verò erysypelate, sæviente dolore, ulcere fædo, acri & corrosivo humore insignitur. Manus, vultum, partes frictioni obnoxias affectat herpes. Causæ internæ sunt & externæ; perspirationis imminutio, repercussio, suppressio; alimenta sale acri referta; maris vicinitas; excelsarum montium aer; indomiti & pertinaces animi motus; mentis ad abstrusa nimia applicatio; temperamentum biliosum, melancholicum; esculentorum penuria; vestium sordes; durior iterata nimis cutis frictio; unctuosorum quæ comestica dicuntur, spirituosorum, astringentium usus. Illæ causæ vel succos inungentes acredine inficiunt, vel transpirationem nimiam procreantes, serositatem amicam difflant; nùnc eroduntur glandulæ sebaceæ, fibras cutaneas exercet erethismus; nùnc succi redduntur immeabiles, folliculi obstruuntur; nùnc excretorii ductus constringuntur, suffocantur glandulæ : sicque oritur prima mali labes.

I I I.

HERPETEM profligare tentas? Textus cutis relaxandus, glandularum excretorii ductus aperiendi, attenuandi humores, amica blandities conci-a lianda. Tepidi balnea, potus aquosi, lenientes & saponacei non parùm proderunt. Amara, tonica, ex antimonio, plumbo confecta remedia multoties decantata incassùm adhibebuntur mali sævitiem frænare imparia. Sublimatum corrosivum molecularum tenuitate, mobilitate, activitate illa longè superat; duorum quibus constat principiorum dotes egregiè possidet; indè humoribus fluiditatem, fibris tonum reddere potest. Ritè perpendas vim & energiam; teneas quid valeat, quid ferre recuset varia ætas, varius sexus, varium temperamentum; substan-

tiarum quarumdam mixtione, doses infinitè divisas adhibens ad nutum ejus activitatem diriges : sic sublimatum modò aperitivum, modò sudorificum, modò laxativum tibi erit : fibras actione suâ titillans earum contractiones suscitat, vasorum vibrationes adauget, intestina sollicitat, glandulas cutaneas subit, sanguineam & lymphaticam congestionem aggreditur, superat humoribus validiùs conquassatis, divisis, attenuatis, subactis: Hinc lividum ruborem, irrequietam fugat pruriginem; solvit congestas & eminentes pustulas modò acri & mordicante sero, modò albâ, inodorâ & concretâ materie refertas; asperitatibus denique sæpissimè medetur.

IV.

PRIMUS sublimatum corrosivum contrà herpetem externè præscripsit Pareus, illudque felix eventus consecravit. Hujus verò seculi Hippocrates sublimati corrosivi internè adhibiti efficaciam comprobavit, administrationis indicavit methodum, morborum venereorum tandem antidotum designavit quod cutaneas præsertim affectiones à lue venereâ oriundas invictè debellat. Analogiâ ducti non dubitavimus contra herpetem non veneream illud præscribi posse, prudentes & parci administravimus : nec fefellit spes. Furfuraceas debellavimus herpetes & crustaceas. Unum exemplum referre juvat. Decimus jam annus erat ex quo labrum superius aurigæ cruciabat herpes crustacea : frigore exarcerbuit : maxillares & parotidæ glandulæ sic & caput infandùm tumuerunt, oculi latebant, monstrum referebat æger; illius labrum duobus pollicibus crassum circà foveculam fœdè dehiscebat, ex ulcere stillabat ichor : ætatis erat quadraginta ; sanitas ab omni venerei vitii suspicione vacua. Sublimatum sic administravimus ut vix per sex dies grana duo deglutierit, jamque ad statum naturalem caput rediit, glandularum omninò evanuit tumor : quinque elapsis hebdomadibus, duodecim granis sublimati adhibitis herpes profligata fuit. Huic methodo insistens, varias fugavimus herpetes quæ vultum, manus, inguines inficiebant. Analogia itaquè hanc sublimati dotem indicavit, experientia comprobavit : nova mercurii virtus in apricum venit, specificum agnoscit herpes; quo, fateor, temerè administrato prurigo, dolor, inflammatio adaugentur ; quo prudenter partito, adjunctisque, pro re natâ, balneis, emulsionibus, saponaceis potibus teterrima symptomata evanescunt; pristinumque decus rursùs induit cutis.

V.

MELANCHOLICIS, asthmaticis venenum prorsùs esse sublimatum dicet aliquis : quod verò contrà herpetis curationem arguitur illud & argui potest contrà venerei morbi curationem ; in utroque præscribitur sublimatum, eventusque vota sæpè-sæpiùs longè superat; auctâ perspiratione vel aliâ excretione, foràs mandatur nocivus humor. Instabis, ægros in periculum venire si herpetes ichor distillantes subitò difflentur. Multa equidèm & dira oriùntur mala si remediorum astringentium imprudens administratio herpetis venenum ad interiora repercutit : hinc viscerum infarctus, asthma, empiema, leucoplegmatia, hydrops, cephalalgia, apoplexia, &c. quam verò jam exposui sublimati administratio hâc labe infici non potest. Nostra methodus in herpetibus curandis collimat methodo quâ debellatur pian seu frambæsia, morbus ferè endemicus in multis Africæ & Americæ regionibus; monstrum horrendum, ingens ! Nascuntur pustulæ seu potiùs excrescentiæ fungosæ, quæ colore, crassitie, consistentiâ frambæsias æmulantur, pruriunt, cutem excedunt, ulcera efformant. Vultui insident, axillis, inguinibus, ano, ubicumque glandulæ adsunt sebaceæ. Nec illum morbum à lue venereâ semper oriundum dicas ; mercurii frictiones, fumigationes, panaceæ, sudori-

fica, incaffùm fæpe adhibita funt. Caufæ ferè eædem annotantur ac in herpete; peculiares; dum urente fole laborem immenfum exercent nigritæ; nocte verò aeri frigido & humido exponuntur; craffioribus vefcuntur alimentis; durè & malè à dominis accipiuntur. Ut verò caufis procreantibus, fede, fyptomatibus ad herpetis naturam pian accedit, fic curationis methodo & fpecifico (a) cum illa congruit.

Ergò fublimatum corrofivum herpeti licèt non veneræ.

(a) Surinamo nupèr promulgatum fuit à Batavis ℞. aquæ fortis uncias decem, mercurii uncias fex, nitri crudi uncias quatuor, argenti unciam unam, colcotar dragman unam. merc. folv. in aq. for. fuff. q. nitr. & colc. Simul terantur, lagenâ immittantur alterâ, fuper affunde aq. for. ad unius poll. altitudinem. Alia lagena contineat arg. cùm aq. for. tres illæ lagenæ nocte unâ fibi permittantur. Poftero die quod continent aliæ infundatur in lagenam quæ nitr. & colc. continet. Mixtio agitetur lagenâ clausâ. Tùnc quatuordecim diebus elapfis liquorem habes fpecificum. Hæc eft illius adminiftratio: per tres quatuor-vè dies continuos, pro medici prudentiâ, in femi cyatho aquæ frig. infundantur XVI aut XX guttæ liquoris: manè; jejuno ventriculo hauriat æger, cui præfcribitur oryza, fyrupus *de melaffe*: abftineat carnibus, fale & aceto.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Francifcus THOMAS D'ONGLÉE.

M. Maximilianus-Jofephus LEYS.

Claudius-Francifcus GRANDCLAS, *Eques, Staniflai I. Poloniarnm Regis, olim Confiliarius Medicus & Regiorum Exercituum à Confiliis Medicis.*

M. Guillelmus FUMÉE.

M. Joannes DESCEMET, *Cenfor Regius, Chirurgiæ Latino idiomate Profeffor defignatus.*

M. Joannes-Francifcus-Clemens MORAND, *Eques, Caftrorum & Exercituum Regis, nuper Medicus; Regiâ Scientiarum Academiâ Parifienfis Socius ordinarius & Regiâ Societate Londinenfi: Regii Medicorum Nanceianorum Collegii Socius honorarius: apud Leodicos Collegii Medici affeffor honorarius, necnon jure civitatis muneratus.*

M. Marinus-Jacobus-Clarus ROBERT, *S. Ducis Bipontini Archiater necnon à Confiliis & Secretis.*

M. Joannes-Baptifta-Francifcus DE LA RIVIERE, *Confiliarius Medicus Regis ordinarius in ejus Caftelleto.*

M. Martinus NOUGUEZ.

Proponebat Parifiis JOSEPHUS COTTON, Gratianopolitanus, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parifienfis Baccalaureus, Thefeos Author.
A. R. S. H. 1772. A SEXTA AD MERIDIEM.

Typis QUILLAU, Saluberrimæ Facultatis Typographi. 1772.